

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

**IZVJEŠĆE O REVIZJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA
DIONIČKOG DRUŠTVA CESTE MOSTAR
ZA 2010.GODINU**

Broj:06-07/11

Sarajevo, travanj 2011. godine

MENADŽMENTU

Dioničkog društva „CESTE“ Mostar

MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Predmet revizije

Izvršili smo reviziju priložene bilance stanja Dioničkog društva „Ceste“ Mostar (u daljem tekstu Društvo), sa stanjem na dan 31. prosinca 2010. godine i odgovarajuće bilance uspjeha, izvješća o promjenama na kapitalu i izvješća o novčanim tijekovima za godinu koja se završava na taj dan, te reviziju usklađenosti poslovanja sa propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz financijska izvješća.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo je odgovorno za izradu i objektivnu prezentaciju ovih financijskih izvješća sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: uvođenje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su važne za pripremu i objektivnu prezentaciju financijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja Društva sa važećim zakonskim i drugim važećim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o financijskim izvješćima na temelju obavljene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH („Sl. novine FBiH“ broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da financijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i iznosima koji su objavljeni u financijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u financijskim izvješćima, nastalim uslijed korupcije i prevare. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su važne za pripremu i fer prezentaciju financijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije financijskih izvješća.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnov za izražavanje mišljenja:

- 1. Društvu je po Odluci Vlade FBiH prenešena oprema, za poboljšanje održavanja cestagrant Vlade Japana u iznosu od 10.120.979 KM, na ime povećanja učešća državnog kapitala. Međutim Odluku Vlade FBiH organi upravljanja Društva nisu proveli, što je imalo za posljedicu da je temeljni kapital na dan 31.12.2010. godine manje iskazan za navedeni iznos, a obveze precijenjene za 8.118.806 KM i financijski rezultat za 2.014.444 KM, što je šire pojašnjeno u točkama 4.4; 4.6; 4.7 i 4.9 Izvješća.**
- 2. Promet roba i usluga u tijeku 2010.godine iskazan je u iznosu od 6.833.670 KM, a najveći dio nabavki izvršen je ne poštujući odredbe Zakona o javnim nabavkama u BiH, te ne možemo potvrditi visinu iskazanih troškova nastalih temeljem nabavki, za navedeni iznos, što je šire pojašnjeno u točki 4.11 Izvješća.**

3. Ne možemo potvrditi da je Rukovodstvo racionalno i efikasno koristilo raspoloživu opremu, angažirajući navedene kooperante, što je šire pojašnjeno u točki 4.11 Izvješća.

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijska izvješća imaju stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijska izvješća prikazuju istinito i objektivno, po svim bitnim pitanjima, finansijski položaj Dioničkog društva Ceste Mostar na dan 31. prosinca 2010. godine, rezultate poslovanja i novčani tijek, za godinu koja se završila na taj dan, sukladno Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Financijsko poslovanje u tijeku 2010. godine osim za naprijed navedene kvalifikacije bilo je usklađeno u svim materijalno značajnim aspektima sa važećom zakonskom i drugom regulativom.

Mostar, 22. travnja. 2011. godine,

Zamjenik generalnog revizora
Branko Kolobarić, dipl. oec

Generalni revizor
Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

BILANCA STANJA NA DAN 31.12.2010. GODINE	2
BILANCA USPJEHA ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31.12.2010. GODINE	3
IZVJEŠĆE O GOTOVINSKIM TIJEKOVIMA ZA 2010. GODINU,	4
ZAKLJUČNO SA 31.12.2010. GODINE	4
IZVJEŠĆE O PROMJENAMA U KAPITALU ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31.12.2010. GODINE	5
1. UVOD	6
2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	6
3. REZIME DATIH PREPORUKA.....	7
4. NALAZI I PREPORUKE	7
4.1 Osvrt na prethodnu reviziju	7
4.2 Sustav internih kontrola	8
4.3 Planiranje i izvještavanje	8
4.4 Stalna sredstva	9
4.5 Tekuća sredstva – Novčana sredstva i potraživanja	11
4.5.1 Novčana sredstva.....	11
4.5.2 Potraživanja	11
4.6 Kapital	12
4.7 Obveze i razgraničenja	12
4.8 Sudski sporovi	13
4.9 Prihodi	14
4.10 Rashodi.....	14
4.11 Nabavke.....	16
5. KOMENTAR	18

BILANCA STANJA na dan 31.12.2010. godine

O p i s	31.12.2010.	31.12.2009.
UPISANI, A NEUPLAĆENI KAPITAL		
STALNA SREDSTVA	11.350.055	12.591.712
Stalna nematerijalna sredstva –Računarski programi; softweri	187	1.307
Nekretnine, postrojenja i oprema	11.334.377	12.559.309
Zemljište	497.929	497.929
Građevinski objekti	1.791.127	1.846.660
Postrojenja i oprema	8.940.238	10.120.120
Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	105.083	94.600
Šume i višegodišnji nasadi	4.813	4.813
Ostala stalna materijalna sredstva	8.200	7.900
Dugoročna razgraničenja	2.478	18.383
KRATKOROČNA IMOVINA	3.627.275	3.540.046
Zalihe sirovina i mater.,rezervnih dijelova i sitnog invent.	190.236	177.381
Kupci	2.442.081	2.550.811
Ostala kratkoročna potraživanja	16.878	27.200
Druga potraživanja	7.341	19.965
Potraživanja za PDV – ulazni porez	9.537	7.235
Novac i novčani ekvivalenti	902.480	709.054
Aktivna vremenska razgraničenja	75.600	75.600
IMOVINA – SREDSTVA (AKTIVA)	14.977.330	16.131.758
KAPITAL	4.904.677	4.797.995
Upisani kapital	1.619.600	1.619.600
Ostale rezerve	2.871.717	2.871.717
Akumulirana (zadržana) dobit	413.360	306.678
Dugoročne obveze	8.181	189.315
Kratkoročne obveze	10.064.472	11.144.448
Kratkoročne financijske obveze (tekući dio dugoročnih)	44.319	-
Obveze prema dobavljačima	1.080.672	1.190.230
Obaveze za porez za PDV	112.759	139.152
Obveze za poreze i doprinose	135.229	127.942
Druge kratkoročne obveze	322.687	292.312
Pasivna vremenska razgraničenja	8.368.806	9.394.812
KAPITAL I OBVEZE – UKUPNO (PASIVA)	14.977.330	16.131.758

Financijska izvješća je potpisao direktor i certificirani računovođa. Uprava je usvojila i odobrila njihovo izdavanje 28.02.2011. godine

BILANCA USPJEHA za godinu koja je završila 31.12.2010. godine

O p i s	31.12.2010	31.12.2009.
Prihodi od prodaje	12.120.275	12.262.016
Troškovi za prodano	12.737.364	12.751.794
Bruto dobit	-	-
Bruto gubitak	617.089	489.778
Drugi finansijski prihodi	19.558	20.619
Dobici od prodaje stalnih imovine	-	27.573
Ostali prihodi	1.103.379	977.760
Rashodi s osnove kamata	35.997	62.403
Drugi finansijski rashodi	451	10.994
Gubici od prodaje stalne imovine	4.930	2.563
Ostali rashodi	335.794	172.350
Dobit prije poreza	128.676	287.864
Porez na dobit	21.994	32.069
Neto dobit perioda	106.682	255.795

Financijska izvješća je potpisao direktor i certificirani računovođa. Uprava je usvojila i odobrila njihovo izdavanje 28.02.2011. godine

IZVJEŠĆE O GOTOVINSKIM TIJEKOVIMA za 2010. godinu,
zaključno sa 31.12.2010. godine

- u KM

Red. broj	O p i s	Oznak a	Iznos Tekuća godina	Iznos prethodna godina
Gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti				
1	Neto dobit/dobitak		106.682	255.795
Usklađivanje za:				
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	1.120	1.026
3	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	(+)	1.449.680	1.626.218
4	Svega 2 do 4		1.450.800	1.627.244
5	Smanjenje (povećanje) zaliha	+(-)	(12.855)	33.217
6	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+(-)	108.730	(472.537)
7	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+(-)	10.322	23.691
8	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	15.905	38.593
9	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+(-)	(109.558)	(10.542.696)
10	Povećanje (smanjenje) ostalih obaveza	+(-)	11.269	244.616
11	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	(1.026.006)	9.201.292
12	Svega 5 do 11		(1.002.193)	(1.473.823)
13	A. Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+4+12)		555.289	409.216
Gotovinski tok od ulagačkih aktivnosti				
14	Nabava (prodaja) stalnih nematerijalnih sredstava	-(+)	(225.048)	(373.701)
15	Ostali tokovi od ulagateljskih aktivnosti	-(+)	-	10.715
16	B. Neto gotovinski tok od ulagačkih aktivnosti (14 do 15)	-(+)	(225.048)	(362.986)
Gotovinski tok od finansijskih aktivnosti				
17	Primljena pozajmljena sredstva	(+)	-	215.561
18	Povrat pozajmljenih sredstava	0	(136.815)	(283.924)
19	Ostali gotovinski tokovi od finansijskih aktivn.	-(+)	-	11.805
20	C. Neto gotovinski tok od finansijskih aktivnosti (17do19)		(136.815)	(56.558)
21	Neto poveć.(Smanj.) novca na računu i u blagajni(A+B+C)		193.426	(10.328)
22	Početno stanje novca na računu i blagajni		709.054	719.382
23	Konačno stanje novca na računu i u blagajni		902.480	709.054
24	Neto povećanje (smanjenje novca na računu i u blagajni		193.426	(10.328)

Financijska izvješća je potpisao direktor i certificirani računovođa. Uprava je usvojila i odobrila njihovo izdavanje 28.02.2011. godine

IZVJEŠĆE O PROMJENAMA U KAPITALU za godinu koja je završila 31.12.2010. godine

- u KM

O p i s	Upisani Vlasnički Kapital	Revalori- zacione rezerve	Akumuliran a Dobit (gubitak)	Vlastite Dionice	Uupno
Stanje na dan 31.12.2008.	1.619.600	555.326	2.355.468		4.530.394
Učinci promjena u račun. politika					
Učinci ispravka grešaka					
Ponovno iskazano stanje na dan 01.01.2009. godine					
Učinci revalorizacije					
Revalorizacija stalnih sredstava					
Ostali dobiti(gubici)perioda koji nisu iskazani u bilansu uspjeha		2.316.391			2.316.391
Neto dobit (gubitak) razdoblja			255.795		255.795
Objavljivanje dividende i drugi oblici rasprodaje dobiti i pokriće gubitka			(2.316.391)		(2.316.391)
Emisija dionič.kapitala i drugi oblici poveć.ili smanj.osn.kapit.					
Stanje na dan 31.12.2009.	1.619.600	2.871.717	306.678		4.797.995
Učinci revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava					
Učinci revalorizacije dugoročnih financijskih ulaganja					
Kursne razlike					
Ostali dobiti (gubici) perioda koji nisu iskazani u bilanci uspjeha					
Neto dobit(gubitak)			106.682.		106.682
Objavljene dividende					
Emisija dionočkog kapitala					
Stanje na dan 31.12.2010.	1.619.600	2.871.717	413.360		4.904.677

Financijska izvješća je potpisao direktor i certificirani računovođa. Uprava je usvojila i odobrila njihovo izdavanje 28.02.2011. godine

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA DIONIČKOG DRUŠTVA CESTE MOSTAR. ZA 2010. GODINU

1. UVOD

Dioničko društvo „Ceste“ Mostar (u daljem tekstu Društvo) upisano je u registar kod Županijskog /Kantonalnog suda u Mostaru 24.09.2002.godine, pod brojem 1-4234, na temelju pravomoćnog Rješenja Agencije za privatizaciju Federacije BiH broj 01-02-597/2002 od 31.01.2002.godine. Nastalo je preoblikovanjem Javnog poduzeća „Ceste Herceg Bosne“ d.o.o Mostar, u procesu privatizacije putem javnog upisa dionica. Skraćeni naziv Društva je „Ceste“ d. d. Mostar.

Temeljni kapital Društva upisan je u iznosu od 1.619.600 KM, a sastoji se od:

- a) državnog kapitala u iznosu od 826.087 KM, što čini 51% temeljnog kapitala Društva
- b) dioničkog kapitala u iznosu od 793.512 KM, što čini 49% temeljnog kapitala Društva

Temeljni kapital Društva podijeljen je na 129.568 redovnih (običnih) dionica. Nominalna vrijednost jedne dionice je 12,50 KM.

Djelatnost Društva upisana u sudski registar je izgradnja autocesta i drugih prometnica, uzletišta u zračnim lukama i sportskih terena, te održavanje i zaštita cesta. Društvo se isključivo bavi održavanjem i zaštitom cesta.

Unutarnja organizacija i način rada Društva uređeni su Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji iz srpnja 2003.godine. Organizacioni dijelovi su:

- Uprava Društva,
- Služba održavanja,
- Služba razvoja i zaštite,
- Služba pravnih i općih poslova,
- Služba računovodstva i financija.

Organizacijske jedinice za određeno područje su tehničke ispostave (TI) kojim rukovodi upravitelj tehničke ispostave a to su:

- Tehnička ispostava Livno,
- Tehnička ispostava Grude,
- Tehnička ispostava Mostar,
- Tehnička ispostava Kiseljak,
- Tehnička ispostava Orašje.

Na dan 31.12.2010. godine, u Društvu je bilo uposleno 261 uposlenik.
Sjedište Društva je u Mostaru u Ulici Ante Starčevića bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finacijska izvješća i usklađenost poslovanja Društva sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj naše revizije je da se na temelju provedene revizije izrazi mišljenje da li su finacijska izvješća pripremljena u svakom značajnom pogledu sukladno važećoj zakonskoj regulativi i primjenjivom okviru finacijskog izvještavanja. Za realizaciju navedenog cilja procjenjivati ćemo da li rukovodioci primjenjuju zakone i propise, koriste sredstva za odgovarajuće namjene u okviru propisanih i danih ovlaštenja, ocjenu finacijskog upravljanja, funkciju interne revizije i sustava internih kontrola uspostavljenih tako da zaštite imovinu kao i sposobnost da otkrivaju i sprečavaju značajno pogrešna prikazivanja u finacijskim izvješćima.

Zbog ograničenja vremena i resursa, revizijom nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja, niti smo ispitivali sve transakcije. Na bazi uzorka ispitali smo procese i sa njima povezane finacijske veličine

vezane za planiranje poslovnih aktivnosti, imovinu, prihode, obveze, značajnije troškove i procedure javnih nabavki, tako da postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija je uključila i davanje preporuka za dalji rad za područja za koja smo smatrali bitnim, a vezana su za financijsko izvještavanje.

3. REZIME DATIH PREPORUKA

Organi upravljanja (Vlada FBiH, Nadzorni odbor, Uprava) i Resorno ministarstvo svatko u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, da poduzmu aktivnosti da se odredbe ponovljenog Zaključka Vlade FBiH provedu u potpunosti.

U okviru provedbe ponovljenog Zaključka Vlade FBiH, izvršiti korekciju iskazanih obveza (pasivna vremenska razgraničenja) za obveze koje se odnose na odgođene prihode.

Izvršiti korekciju, financijskog rezultata za iskazane prihode iz donacija u 2010. i u 2009. godini.

Izvršiti retroaktivno ispravljanje materijalno značajnih pogrešaka iz prethodnog razdoblja u prvom setu financijskih izvješća koji budu odobreni za izdavanje sukladno paragrafu 42. MRS 8- Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške.

Organi upravljanja svatko u okviru svojih nadležnosti provesti aktivnosti u cilju provedbe svih materijalnih odredbi oko izmjena vrijednosti, strukture i vlasničke strukture kapitala (donijeti odluku o dokapitalizaciji, izvršiti izmjene odredbi Statuta; podnijeti zahtjev Komisiji za vrijednosne papire FBiH za povećanje temeljnog kapitala; izmjene u sudskom registru; izmjene ostalih internih akata...).

Donijeti nove i unaprijediti postojeće interne akte i usuglasiti ih sa važećim zakonskim propisima i iste implementirati i nadzirati u procesu poslovanja.

Da Uprava Društva osigura dosljednu provedbu odredbi Zakona o javnim nabavkama BiH jer se radi o značajnim financijskim transakcijama. Da Uprava Društva osigura najracionalnije korištenje raspoložive opreme, te zaštiti imovine Društva od mogućih gubitaka.

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Osvrt na prethodnu reviziju

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH, drugi put provodi reviziju financijskih izvješća Društva i usklađenosti iskazanih iznosa sa važećim zakonskim i drugim propisima. Prethodne godine dano je suzdržano mišljenje na financijska izvješća iz razloga što:

Društvu je po Odluci Vlade FBiH prenešena oprema, za poboljšanje održavanja cesta-grant Vlade Japana u iznosu od 10.120.979 KM na ime povećanja učešća državnog kapitala. Međutim Odluku Vlade FBiH organi upravljanja Društva nisu proveli.

Nismo mogli potvrditi visinu iskazanih troškova temeljem nabavki jer su vršene netransparentno.

Nismo mogli potvrditi da je Rukovodstvo racionalno i efikasno koristilo raspoloživu opremu, kao i raspoloživa novčana sredstva.

Navedeni propusti nisu otklonjeni. Međutim, do okončanja revizije, travanj 2011. godine Društvo je poduzelo aktivnosti na provedbi Odluke i Zaključka Vlade FBiH, kojom je naloženo da donirana oprema predstavlja povećanje učešća državnog kapitala u temeljnom kapitalu Društva.

Nabavke roba i usluga, vršene su netransparentno i u 2010. godini. U kolovozu 2010. godine donesen je Pravilnik o postupku nabave roba, vršenju usluga i ustupanju radova. Njegova primjena počela je pred kraj godine, tako da je proveden postupak sukladno Zakonu o javnim nabavka za veoma mali broj nabavki (pet nabavki cca vrijednosti 350.000 KM).

Ne možemo potvrditi da je Rukovodstvo racionalno i efikasno koristilo raspoloživu opremu i sredstva u 2010. godini.

Reviziju financijskih izvješća za 2010. godinu izvršilo je Društvo za reviziju "K&P" d.o.o. Mostar, 01.04.2010. godine. Za 2009. godinu, reviziju je izvršilo revizorsko Društvo „C&I“ d.o.o. Mostar.

4.2 Sustav internih kontrola

Izvršili smo procjenu uspostavljanja, funkcioniranja i nadzora sustava internih kontrola na temelju provedene revizije značajnijih procesa poslovanja i povezanosti istih sa financijskim izvješćima i utvrdili sljedeće:

U tijeku 2010. godine Društvo nije vršilo izmjene i dopune ranije usvojenog Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta (u daljem tekstu Pravilnik), kojim za pojedina radna mjesta nije utvrđen točan broj izvršilaca. Pravilnikom su pojedina radna mjesta sistematizovana alternativno na primjer: VSS/VŠS ili VSS/VKR. Određeni broj uposlenika nema adekvatnu stručnu spremu koja se predviđa Pravilnikom. 74 uposlenika obavlja poslove za koje je predviđena stručna sprema veća za stepen, a ponekad i dva stepena obrazovanja (npr. PK uposlenik, radi na poslovima administrator blagajnik, a za to radno mjesto je predviđena SSS, ili uposlenik sa SSS radi na poslovima VSS/VK radnik). Na drugoj strani 56 uposlenika radi na poslovima stručne spreme koja je za stepen niža od stepena obrazovanja koji uposlenici posjeduju (npr. SSS radi na poslovima Cestar 2-za što je predviđeno PK radnik ili uposlenik sa VSS radi na poslovima Voditelj operative održavanja za što je predviđena SSS/VK radnik). Uposlenicima se plaća obračunava po koeficijentu radnog mjesta na koje su raspoređeni sukladno Pravilniku o plaćama.

Pravilnikom o radu je utvrđeno da o potrebi zasnivanja radnog odnosa odlučuje direktor na temelju zahtjeva izvršnih direktora i rukovodilaca tehničkih ispostava gdje postoji potreba popunjavanja radnog mjesta, što za posljedicu ima netransparentan prijem djelatnika.

Planom nije predviđeno upošljavanje novih djelatnika, a vršen je prijem tijekom cijele godine. U 2010.godini uposleno je 23 nova djelatnika od toga 9 djelatnika na neodređeno radno vrijeme.

U kolovozu 2010. godine donesen je Pravilnik o postupku nabave roba, vršenju usluga i ustapanju radova. Međutim, odredbe pravilnika su primjenjene samo za pet nabavki krajem godine.

U 2010. godini donesen je novi Pravilnik o računovodstvu, koji je usuglašen sa izmjenama MRS.

Međutim, u 2010. godini organi upravljanja nisu poduzeli aktivnosti oko provođenja Zaključka Vlade FBiH (iz 2007.godine) i Odluke Vlade FBiH (iz 2009. godine) kojima je naloženo da se poveća učešće državnog kapitala u Društvu.

Preporuka:

Donijeti nove i unaprijediti postojeće interne akte i usuglasiti ih sa važećim zakonskim propisima i iste implementirati i nadzirati u procesu poslovanja.

4.3 Planiranje i izvještavanje

Skupština Društva je usvojila trogodišnji plan poslovanja svibnju 2010 godine za period 2010-2012. godine. Plan poslovanja za 2010. godinu izrađen je od strane Uprave u veljači 2010. godine, a Skupština ga je usvojila u svibnju 2010. godine. Godišnjim planom poslovanja nije obuhvaćeno planiranje obima, količine i vrijeme izvođenja radova već se to vrši Operativnim mjesečnim planovima. Odgovornost za izradu mjesečnih planova imaju Upravitelji tehničkih ispostava, odnosno Izvršni direktor za održavanje. Planom poslovanja za 2010. godinu, Društvo je postavilo sljedeće ciljeve: ostvarenje dobiti, racionalizaciju potrošnje na svim razinama; dosljednu primjenu procedure kvalitete poslovanja te povećanje osposobljenosti zaposlenih.

Planirani i ostvareni finansijski pokazatelji iskazani su u sljedećoj tabeli:

Red. Broj	Opis	Ostvareno 2009. god.	Plan 2010.	Ostvareno 2010. god.
I	Ukupni prihodi	13.287.968	14.250.000	13.243.212
II	Ukupni rashodi	13.000.104	13.200.000	13.114.536
III	Bruto dobit	287.864	1.050.000	128.676
IV	Neto dobit	255.795	945.000	106.682

Ostvareni ukupni prihodi u odnosu na planirane manji su za 1.006.788 KM ili 7%, a ostvareni rashodi su na nivou planiranih. Zbog smanjenja ostvarenih prihoda u odnosu na planirane dobit je ostvarena u manjem iznosu od 838.318 KM u odnosu na planiranu ili za 88%.

Izvješće o poslovanju Uprava sačinjava dva puta godišnje i podnosi ga Nadzornom odboru, Odboru za reviziju i skupštini.

Izvjštavanje o realizaciji plana i programa, Vlade FBiH vrši se putem resornog ministarstva jedanput godišnje nakon usvajanja izvješća od strane skupštine Društva. Izvješće o poslovanju za 2010. godinu je usvojeno od strane Uprave Društva u ožujku 2011. godine. U godišnjem Izvješću o poslovanju, nisu prezentirani uporedni pokazatelji, ostvareno / planirano za sve planirane veličine (npr: ulaganja u investicije; materijalni troškovi, troškovi zaposlenih; troškovi usluga i sl).

4.4 Stalna sredstva

Neto vrijednost stalnih sredstava iskazana je u iznosu od 11.350.055 KM. Vrijednost stalnih sredstava kao i njihove promjene tijekom 2010.godine iskazane su kako slijedi:

	Opis	Stalna nemater. sredstva	Zemljište	Građevine	Oprema	Inves. u tijeku	ostalo	Ukupno
1	Nabavna vrijednost							
	Stanje na dan 31.12.2009.	18.580	497.929	2.129.355	15.994.714	94.600	31.096	18.766.274
	- direktna povećanja				219.194	10.484	300	229.978
	- prijenos sa investic.u toku							0
	-otuđenje i rashodovanje				(58.188)			(58.188)
	- ostalo						(15.905)	(15.905)
	Stanje na dan 31.12.2010.	18.580	497.929	2.129.355	16.155.720	105.084	15.491	18.922.159
2	Akumulir.amortizacija:							0
	Stanje na dan 31.12.2009	17.273		282.695	5.874.595			6.174.563
	- amortizacija za 2010.	1.120		55.534	1.394.146			1.450.800
	- prijenos (sa) na							0
	-otuđenj i rashodovanje			338.229	(53.257)			(53.257)
	Stanje na dan 31.12.2010.	18.393	0	338.229	7.215.484			7.572.106
3	Neto knjigov.vrijednost							0
	Sanje na dan 31.12.2009.g	1.307	497.929	1.846.660	10.120.119	94.600	31.096	12.591.712
	Stanje na dan 31.12.2010.	187	497.929	1.791.126	8.940.238	105.084	15.491	11.350.055

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po trošku sticanja odnosno nabavke. Naknadno mjerenje nakon početnog priznavanja se vrši metodom nabavne vrijednosti. Investicijska ulaganja na sredstvima dugotrajne materijalne imovine obuhvaćaju naknadne troškove na već postojećim sredstvima, kada je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi u većem obimu pritijecati u Društvo i kada se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti.

Materijalna sredstva otpisuju se (amortiziraju) na temelju procjenjenog vijeka uporabe, odnosno temeljem procjene pritijecanja ekonomskih koristi temeljem korištenja i uporabe stalnih sredstava. Društvo će primjenjivati linearni (proporcionalni) metod otpisa vrijednosti dugotrajne materijalne imovine.

Procjenjeni vijek trajanja materijalne imovine i stope amortizacije su:

	Vijek korišt. (u god.)	Stopa (u %)
Građevinski objekti i oprema		
• poslovne zgrade	50	2,00
• bageri-rovokopač, utovarivači	10	10,00
• Kamioni	10	10,00
• Poluotvorena vozila	7	14,29

• Džipovi i kombi vozila	7	14,29
Specijalna oprema (alati)	10	10,00

Amortizacija nematerijalne imovine izvršena je po stopi od 20%.

Prema naprijed iznesenim tabelarnim podacima na imovini su se desile sljedeće promjene:

-nabavljeno je opreme u vrijednosti 219.194 KM, a odnosi se na nabavku: dva snježna pluga 50.780 KM; prikolice labudica 47.000 KM; dva Volkswagen cedy 39.077 KM te ostale opreme (9 motornih kosilica, kopir aparat, lanci za snijeg, računar) u vrijednosti od 82.337 KM. Umanjenje dotrajale opreme izvršeno je na temelju prijedloga Komisije za popis (nabavne vrijednosti 58.188 KM, otpisane vrijednosti 53.257 KM).

-ulaganja u investicije u tijeku iskazane su u iznosu od 10.484 KM, a odnose se na pribavljanje dokumentacije za ulaganja u „Zgradu nadcestarije Kiseljak s nadstrešicom i radionicom“.

-u tabeli „ostalo“ iskazana je vrijednost od 15.491 KM, što čini: umjetničke slike u iznosu od 8.200 KM; šume i višegodišnji nasadi u iznosu od 4.813 KM, te dugoročna razgraničenja u iznosu od 2.478 KM (preostale ukalkulirane kamate na temelju ugovora o lizingu). Povećanje od 300 KM odnosi se na utvrđeni višak dvije umjetničke slike po popisu, a smanjenje od 15.905 KM odnosi se na uplaćene ukalkulirane kamate po lizingu.

Nabavna vrijednost opreme (alati, postrojenja i oprema) iskazana je u iznosu od 16.155.720 KM, od čega se na opremu primljenu u okviru „Projekta obnove opreme za održavanje cesta“ se odnosi 10.120.979 KM. Navedena oprema predstavlja donaciju Vlade Japana u okviru na temelju Međunarodnog ugovora za Projekt obnove opreme za održavanje cesta, verificiran od strane Vlade Japana dana 27.12.2007. godine pod brojem: 19-VGJ-71, a u okviru razmjene nota (No.102/2007) između Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine i Veleposlanstva Japana u Bosni i Hercegovini. Implementator ovog Projekta bilo je Federalno ministarstvo prometa i komunikacija, a korisnik Ceste d.d. Mostar.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj dana 13.12.2007. godine, donijela Zaključak u svezi s ovim „Projektom“ po kojem će vrijednost opreme biti isporučena „Cestama“ d.d Mostar, te **predstavljati povećanje učešća državnog kapitala u Društvu**. Oprema je sukcesivno isporučivana tijekom 2008.godine. Vlada je 25.05.2009. godine donijela Odluku V.broj 383/09 o prijenosu okončanog projekta poboljšanja opreme za održavanje cesta grant Vlade Japana. Ovom Odlukom odobrilo se Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija da izvrši prijenos donirane opreme poduzeću „Ceste“ d.d Mostar. U istoj Odluci stoji „citiramo“ oprema predstavlja **uvećanje učešća državnog kapitala u poduzeću Ceste d.d.** Mostar, te je poduzeće dužno provesti sve aktivnosti preuzimanja donirane opreme sa pravom uknjižbe iste u knjigovodstvenu evidenciju, promjene vlasništva i evidentiranje istih u sudski registar, te pristupiti daljem odgovornom upravljanju i korištenju navedene opreme, u cilju zaštite interesa državnog kapitala, zaštite i stavljanja u funkciju donirane opreme i unapređenja djelatnosti održavanja cesta. Za provođenje ove Odluke zadužuje se Federalno ministarstvo prometa i komunikacija i poduzeće Ceste d.d Mostar svatko u okviru svoje nadležnosti.“

Društvo nije ispoštovalo doneseni Zaključak i donesenu Odluku Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i povećalo učešće državnog kapitala u Društvu, već je za vrijednost primljene opreme povećalo vrijednost opreme i odložene prihode (odnosno prihode koji će se tijekom razdoblja sučeljavati sa povezanim troškovima -amortizacijom, koje je potrebno sustavno pokriti iz tih prihoda).

Federalno ministarstvo prometa i komunikacija (u daljem tekstu Ministarstvo) je slalo dopise Društvu o hitnoj informaciji i Izvješću o korištenju donacije Vlade Japana, kao i statusu vlasničkih odnosa sukladno Odluci Vlade FBiH.

Ministarstvo je 25.02.2011. godine sačinilo za Vladu FBiH Izvješće o implementaciji ovog Projekta sa prijedlogom zaključaka radi uvrštavanja na narednu sjednicu Vlade u kojem je navelo da kod „Cesta „d.d. Mostar ne postoji spremnost da provedu Odluku Vlade FBiH V broj 383/09 od 25.05.2009. godine, što iziskuje donošenje odluke o izuzeću donirane im opreme.

Na temelju naprijed navedenog Vlada FBiH je 16.03.2011. godine donijela Zaključak V.broj 259/2011 (u daljem tekstu ponovljeni Zaključak Vlade FBiH) i isti dostavila i Ministarstvu i „Cestama“ d.d Mostar na realizaciju.

Ponovljenim Zaključkom Vlade FBiH definirano je sljedeće- citiramo

„Nalaže se i obavezuje preduzeće „Ceste“ d.d. Mostar da provedu sve aktivnosti preuzimanja donirane opreme sa pravom uknjižbe iste u knjigovodstvenu evidenciju, promjene vlasništva i evidentiranje iste u sudski registar u skladu sa Odlukom i Zaključkom iz 2009. godine.

Nalaže se i obavezuje „Ceste“, d. d. Mostar da provedu sve aktivnosti čime će se omogućiti implementacija Sporazuma o razmjeni nota iz rujna 2007. godine, gdje je utvrđeno da je donirana oprema vlasništvo Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, odnosno Vlade FBiH kao većinskog dioničara u poduzeću (51%) usljed čega se odnosi udjela mijenjaju nakon preuzimanja donacije. **Sporazum ima karakter međunarodnog ugovora i kao takav je nadređen domaćim propisima.**

Vlada FBiH nalaže i obavezuje Ministarstvo da pristupi izuzimanju donirane opreme u cilju zaštite vlasništva Vlade FBiH u slučaju da se naprijed navedeno ne provede.

Vlada FBiH nalaže i obavezuje Ministarstvo da preispita rad menadžmenta poduzeća, članova Skupštine i Nadzornog odbora, te ovlaštenih predstavnika državnog kapitala koji su dužni predložiti, glasati i ishoditi donošenje svojih odluka sukladno Odluci i Zaključku Vlade iz 2009. godine, u cilju zaštite interesa države, **odnosno osiguranja provedbe njenih međunarodnih obaveza koje proističu iz bilateralnog sporazuma sa Japanom**“.

Preporuka:

Organi upravljanja (Vlada FBiH, Nadzorni odbor, Uprava) i Resorno ministarstvo svatko u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, da poduzmu aktivnosti da se odredbe ponovljenog Zaključka Vlade FBiH provedu u potpunosti.

4.5 Tekuća sredstva – Novčana sredstva i potraživanja

4.5.1 Novčana sredstva

Novac se sastoji od novčanih sredstava na računima u poslovnim bankama i blagajni Društva.

	31.12.2010	31.12.2009
Žiro račun	374.724	193.313
Blagajna	2.862	4.204
Devizni račun	38.245	24.988
Ostala deponirana sredstva	486.649	486.649
Ukupno	902.480	709.054

Deponirana novčana sredstva su kod Uni Credit banke Mostar, na temelju Ugovora o nenamjenski oročenom deviznom depozitu od 11.05.2007. godine, po godišnjoj kamatnoj stopi od 3,60 %.

Transakcijski računi otvoreni su kod: Raiffeisen bank Mostar i Uni Credit bank Mostar.

4.5.2 Potraživanja

Na dan 31.12.2010. godine iskazana su slijedeća potraživanja:

Potraživanja od kupaca	31.12.2010.	31.12.2009.
Ukupna potraživanja od kupaca	2.730.866	2.550.811
Ispravka vrijednosti potraživanja	288.785	-
Potraživanja od kupaca	2.442.081	2.550.811

Potraživanja od kupaca su priznata na temelju ispostavljenih faktura za izvršene usluge. Izvršena je ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca starija od 12 mjeseci u iznosu od 288.785 KM, na temelju Odluke o usvajanju Izvješća komisije za godišnji popis za 2010. godinu.

Druga kratkoročna potraživanja	31.12.2010.	31.12.2009.
Druga potraživanja	67.457	72.837
Ispravka vrijednosti drugih potraživanja	50.579	45.637
Druga potraživanja	16.878	27.200

Ispravka vrijednosti drugih potraživanja odnosi se na ispravku sumnjivih i spornih potraživanja i to: potraživanja za novčana sredstva koja su se vodila kod Hercegovačke banke u iznosu od 45.637 KM i ispravku vrijednosti regresnih potraživanja od Ministarstva prometa HNŽ-a (naplaćena sudska presuda u ukupnom iznosu od Društva) u iznosu od 4.942 KM, koja nisu naplaćena u periodu od 12 mjeseci.

4.6 Kapital

U financijskim izvješćima na dan 31.12.2010.godine, kapital je iskazan u iznosima:

Pozicija	31.12.2010.	31.12.2009.	Indeks10/09
KAPITAL	4.904.677	4.797.995	102
Upisani temeljni kapital	1.619.600	1.619.600	100
Zakonske i ostale rezerve	2.871.717	2.871.717	100
Akumulirana dobit	306.678	50.883	
Dobit tekuće godine	106.682	255.795	42

Temeljni kapital upisan je u iznosu od 1.619.600 KM, a podijeljen je na 129.568 redovnih (običnih) dionica. Nominalna vrijednost jedne dionice je 12,50 KM. Strukturu temeljnog kapitala čini:

- državni kapital u iznosu od 826.087 KM ili 51,0056% temeljnog kapitala,
- dioničkog kapitala u iznosu od 793.512 KM ili 48,9944% temeljnog kapitala.

Dionički kapital od 49% u vlasništvu je 29 malih dioničara i to: tri fonda sa ukupnim učešćem od 25,77% (ZIF Herbos fond d.d.Mostar 11,74%; ZIF“MI-Group“ d.d.Sarajevo 9,32%; IF Crobih fond d.d Mostar 4,69%), 26 fizičkih osoba sa ukupnim učešćem od 23,27%. (Pecirep Pero Kiseljak 9,0%; Grizelj Dražan Grude 6,37% i ostali dioničari sa udjelima manjim od 1%).

Upravljanje nad državnim kapitalom vrši Federalno ministarstvo prometa i komunikacija.

Vlada FBiH je donijela ponovljeni Zaključak 16.03.2011.godine, temeljem koga donirana oprema grant Vlade Japana **u iznosu od 10.120.979 KM, predstavlja povećanje učešća državnog kapitala u temeljnom kapitalu Društva.**

Provedbom naprijed navedenog promijeniti će se vrijednost i struktura kapitala.

Temeljni kapital Društva će se uvećati za 10.133.250 KM, a ukupni kapital umanjiti za 2.014.444 KM, na temelju umanjenja financijskog rezultata za 2010. godinu 1.076.006 KM i umanjenja financijskog rezultata za 2009. godinu 938.438 KM.

Preporuke:

Organi upravljanja svatko u okviru svojih nadležnosti provesti aktivnosti u cilju provedbe svih materijalnih odredbi oko izmjena vrijednosti, strukture i vlasničke strukture kapitala (donijeti odluku o dokapitalizaciji, izvršiti izmjene odredbi Statuta; podnijeti zahtjev Komisiji za vrijednosne papire FBiH za povećanje temeljnog kapitala; izmjene u sudskom registru; izmjene ostalih internih akata...).

4.7 Obveze i razgraničenja

U financijskim izvješćima iskazane su obveze i razgraničenja u iznosu 11.333.763 KM, od toga na obveze se odnosi iznos od 1.938.951 KM, a na razgraničenja (odnosno odložene prihode) iznos od 9.394.636 KM. Struktura iskazanih obveza i razgraničenja je sljedeća:

Obaveze i razgraničenja	31.12.2010	31.12.2009
Dugoročne obveze	8.181	189.315
Dug. obveze za leasing-Unicredit leasing Sarajevo	3.181	74.711
Dug. obveze za leasing-Uni Credit bank	5.000	114.604
Kratkoročne obveze	1.695.664	1.749.636
Kratkoročne finansijske obveze	44.319	-
Obveze prema dobav.u zemlji i inostran.	1.080.672	1.190.230
Obveze za PDV	112.759	139.152
Obveze za ostale poreze i doprinose	135.227	127.942
Druge kratkoročne obveze	322.687	292.312
Ukupno obveze	1.703.845	1.638.951
Pasivna vremenska razgraničenja	8.368.806	9.394.812
Ukupno obveze i razgraničenja	10.072.651	11.333.763

Dugoročne obveze iskazane su u iznosu od 8.181 KM i odnose se na obveze po finansijskom lizingu za nabavu stalnih sredstava putem finansijskog lizinga od Uni Credit leasing.

Kratkoročne obveze u iznosu od 1.695.664 KM čine: tekući dio dugoročne finansijske obveze 44.318 KM; obveze prema dobavljači 1.080.672 KM (a najznačajniji su Livno putevi Livno 188.199 KM, Signalizacija Grude 107.435 KM, Macot sol Mostar 152.043 KM); obaveze za plaće djelatnika 276.131 KM; obveze za topli obrok 27.600 KM; obveze za prevoz djelatnika 18.521 KM; obveze za PDV 112.759 KM; obveze za poreze i doprinose, za vodnu naknadu, za šume i druge kratkoročne obveze u ukupnom iznosu 135 663 KM. Obveze prema zaposlenim odnose se na prosinac 2010. godine koje su izmirene u siječnju 2011.godine.

Pasivna vremenska razgraničenja evidentirana su u iznosu od 8.368.806 KM, a sastoje se od:

obaveza za odgođeno priznavanje prihoda za primljenu opremu- grant Vlade Japana 8.118.806 KM i od obveza za isplatu štete po započetim sudskim sporovima 250.000 KM.

Temeljem ponovljenog Zaključka Vlade FBiH, oprema- Grant Vlade Japana predstavlja povećanje učešća državnog kapitala u Društvu, a ne obveze za odgođene prihode, tako su obveze (pasivna vremenska razgraničenja) precjenjene za navedeni iznos od 8.118.806 KM.

Preporuka:

U okviru provedbe ponovljenog Zaključka Vlade FBiH, izvršiti korekciju iskazanih obveza (pasivna vremenska razgraničenja) za obveze koje se odnose na odgođene prihode.

4.8 Sudski sporovi

Protiv Društva u 2010. godini pokrenuto je 27 tužbi, od strane fizičkih i pravnih osoba za naknadu štete kod saobraćajnih nezgoda koje su se dogodile zbog oštećenog kolovoza koje Društvo održava. Ukupna obveza za rezervirane troškove za vrijednost sporova po nepravosnažnim zahtjevima iz 2010. godine i preostalim neriješenim zahtjevima iz 2009. godine evidentirana je u iznosu od 250.000 KM. Dio obveze u iznosu od 124.005 KM odnosi se na neiskorišteno rezerviranje iz 2009. godine, a razlika od 125.994 KM odnosi se na obvezu za rezervirane troškove po sudskim sporovima iz 2010. godine.

4.9 Prihodi

Prihod se priznaju u finansijskim izvješćima kad je zarađen, tj, prema datumu njegove realizacije, a vrednuje se po fer vrijednosti. Datum realizacije prihoda smatra se zadnji dan razdoblja u kojem su obavljene usluge. Priznavanje prihoda za prodane i fakturirane usluge odlaže se ako se sa sigurnošću ne može procijeniti naplata i ako je rizik veći od uobičajenog.

Ukupni prihodi iskazani su u iznosu od 13.243.212 KM, što je na nivou prošlogodišnjih.

	Opis	Ostvareno I-XII 2010	Ostvareno I-XII 2009
I	Prihodi ostvareni prodajom	12.120.275	12.262.016
	Prihodi ostvareni održavanjem magistralnih cesta	9.770.727	9.725.209
	Prihodi ostvareni održavanjem regionalnih cesta	2.057.316	2.095.780
	Prihodi od usluga drugim komitentima	292.232	441.027
II	Prihodi od financiranja	19.558	20.619
III	Prihodi od donacije¹	1.076.006	938.438
IV	Ostali prihodi	27.373	66.895
	Ukupni prihodi (I+II+III+IV)	13.243.212	13.287.968

Prihodi ostvareni održavanjem magistralnih cesta iskazani su u iznosu od 9.770.727 KM što čini 74% ostvarenog prihoda, a prihodi ostvareni održavanjem regionalnih cesta iznose 2.057.316 KM ili 16% ostvarenog prihoda.

Prihodi od donacija iskazani su u iznosu od 1.076.006 KM, predstavljaju dio razgraničenih prihoda koji su u 2009. godini evidentirani na poziciji pasivnih vremenskih razgraničenja odnosno odgođenih prihoda u iznosu od 10.120.979 KM, kao protustavka primljene donacije (alata, postrojenja i opreme) Vlade Japana državi BiH, koja je putem Federalnog ministarstva prometa i komunikacija dodjeljena Društvu. Na principu sučeljavanja, obračunata je amortizacija za donirana stalna sredstva u 2010. godini u iznosu od 1.076.006 KM, a u 2009. godini u iznosu od 938.438 KM, koja je, kako je prikazano u navedenoj tabeli pokrivena iz odgođenih prihoda. Donesenim ponovljenim Zaključkom Vlade FBiH od 16.03.2011. godine, protustavka donirane opreme čini upisani temeljni kapital, a ne odgođeni prihod, što znači da su prihodi precijenjeni za navedeni iznos u 2010. godini, a i u 2009. godini. Korekcijom prihoda iz donacija biti će iskazan negativan finansijski rezultat.

Preporuke:

Izvršiti korekciju, finansijskog rezultata za iskazane prihode iz donacija u 2010. i u 2009. godini.

Izvršiti retroaktivno ispravljanje materijalno značajnih pogrešaka iz prethodnog razdoblja u prvom setu finansijskih izvješća koji budu odobreni za izdavanje sukladno paragrafu 42. MRS 8- Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške.

4.10 Rashodi

U finansijskim izvješćima iskazani su ukupni rashodi u iznosu od 13.114.536 KM. Struktura iskazanih rashoda je slijedeća:

Rashodi	31.12.2010	31.12.2009
Materijalni troškovi	3.598.731	3.147.772
Utrošene sirovine i materijal	2.047.230	1.889.911

¹ Pripadajući dio razgraničenog prihoda za primljena sredstva, grant¹ Vlade Japana. Ovi prihodi iz donacije povezani su sa sredstvima koja se amortizuju, priznati su kao prihod u periodu i u razmjeri u kojoj je obračunata amortizacija doniranih sredstava.

Potrošena energija	1.227.316	1.067.835
Utrošeni rezervni dijelovi	174.376	122.733
Otpis sitnog inventara, ambalaža i auto guma	149.809	67.293
Amortizacija	1.450.800	1.417.205
Troškovi zaposlenih	4.485.356	4.445.150
Bruto plaće	3.624.374	3.602.442
Ostali troškovi zaposlenih	860.982	842.708
Troškovi usluga	2.306.784	2.701.748
Ostali troškovi poslovanja	769.699	839.919
Rezerviranja za rizike	125.994	200.000
Ukupno operativni rashodi:	12.737.364	12.751.794
Finansijski rashodi	36.448	73.397
Gubici od prodaje stalne imovine	4.930	2.563
Ostali rashodi	335.794	172.350
Ukupno	13.114.536	13.000.104

Materijalni troškovi iskazani su u iznosu od 3.598.731 KM što čini 27% ukupnih rashoda. Najveću stavku unutar ovih troškova čine utrošene sirovine i materijal 2.047.230 KM, a odnose se na utrošak osnovnog i pomoćnog repromaterijala za održavanje cesta (beton, pijesak, prometni znakovi, svi dijelovi što idu uz prometne znakove, ivičnjaci, i ostali materijal), a zatim utrošena energija (gorivo za građevinske mašine, teretna i putnička vozila 1.227.316 KM, utrošeni rezervni dijelovi 174.376 KM, otpis sitnog inventara ambalaže i auto guma 149.809 KM.

Amortizacija je obračunata u iznosu od 1.450.800 KM koja se obračunava linearnom metodom za svako sredstvo pojedinačno, a za donirana sredstva izvršeno je sučeljavanje sa odgođenim prihodima.

Troškovi zaposlenih iskazani su u iznosu 4.485.356 KM i u odnosu na prethodnu godinu nisu značajno povećani (0,9%), a odnose se na bruto plaće 3.624.374 KM, regres za godišnji odmor 98.400 KM, naknade troškova prevoza na posao i sa posla 258.282 KM, topli obrok 440.860 KM ostali troškovi uposlenih, naknade za vjerske i državne praznike 63.440 KM.

Obračun plaće uposlenika vrši se temeljem Pravilnika o radu, a Upravi na temelju menadžerskih ugovora. Menadžerski ugovori o radu direktora i izvršnih direktora potpisani su od strane Nadzornog odbora sukladno suglasnosti resornog ministarstva.

Mjesečna plaća direktoru utvrđena je aktom Federalnog ministarstva prometa i komunikacija od 02.06.2009. godine u iznosu od 4,3 prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u FBiH za prethodna 3 mjeseca, a izvršnim direktorima u visini od 3,7 prosječnih mjesečnih neto plaća isplaćenih u FBiH za prethodna 3 mjeseca.

Najveća neto plaća isplaćena je temeljem menadžerskog ugovora i iznosi 3.993 KM, a najmanja 432 KM, za listopad 2010. godine. Prosječno isplaćena neto plaća u 2010. godini je 717 KM.

Na dan 31.12.2010. godine u Društvu je bilo uposleno 261 djelatnik.

Obračun mjesečnih naknada za predsjednika i članove Nadzornog odbora vrši se sukladno Ugovoru o angažmanu, i naprijed navedenom aktu Federalnog ministarstva prometa i komunikacija i za predsjednika Nadzornog odbora iznosi 65% od iznosa dvije prosječne isplaćene mjesečne neto plaće po zaposlenom ostvarene u FBiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku.

Članovima Nadzornog odbora naknada iznosi 80 % utvrđene naknade za predsjednika Nadzornog odbora. Za listopad 2010. godine predsjedniku Nadzornog odbora naknada iznosi 1.048 KM, a članovima Nadzornog odbora 838 KM.

Predsjedniku odbora za reviziju mjesečna naknada je utvrđena u iznosu 70% od utvrđene naknade predsjedniku Nadzornog odbora, a članovima odbora za reviziju u visini 70% od utvrđene naknade članovima Nadzornog odbora.

Ostali troškovi poslovanja iskazani u iznosu od 769.699 KM odnose se na: naknade radnicima za rad na terenu 394.407 KM, naknade članovima Nadzornog odbora i odbora za reviziju 89.941 KM, (sukladno Pravilniku o plaćama, Odluci direktora i zakonskim odredbama).

Pored ovih troškova ostale troškove poslovanja čine i premija osiguranja prometnih sredstava 69.589 KM, troškovi registracije vozila 52.475 KM, troškovi reprezentacije 32.215 KM te ostali troškovi poslovanja (pomoći zaposlenima, otpremnine pri odlasku u mirovinu; dnevnice za službena putovanja i slično) u ukupnom iznosu 131.072 KM.

Troškovi usluga iskazani su u iznosu od 2.306.784 KM. Od ovih troškova, najveći iznos čine troškovi kooperanata 1.755.072 KM, a odnose se na izvršene radove održavanja javnih cesta. Ostalo se odnosi na troškove tekućeg održavanja 318.880 KM, troškove usluga u javnom prometu 72.638 KM, troškove telefonskih usluga 57.123 KM, troškove odvjatničkih usluga 20.359 KM, troškove otpreme pošte, troškove zakupa, troškove reklame i propagande, troškove revizije, troškove komunalnih usluge, troškove vode i troškove ostalih usluga u ukupnom iznosu od 82.712 KM.

Rezerviranja za rizike u iznosu od 125.994 KM odnose se na rezervirane troškove za nastale štete u prometnim nezgodama zbog oštećenog kolovoza za koje su sudski sporovi u tijeku.

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 36.448 KM, a odnose se na: kamate po finansijskom lizingu u iznosu od 9.567 KM, kamate po kreditu od Uni Credit banke 26.429 KM, (kamata koja se odnosi na sufinansiranje dijela kamata po kreditima koji su kod banke koristili određeni uposlenici, a što je šire pojašnjeno u izvješću o provedenoj reviziji finansijskih izvješća za 2009. godinu.

Gubici od prodaje stalne imovine u iznosu od 4.930 KM odnose na vrijednost otpisanih stalnih sredstava koja nisu u potpunosti amortizovana a nisu za dalju upotrebu (vozilo Caddy izgorilo u požaru sa klimom i fotoaparatom, kresač granja, foto aparata 3 komada kojisu ne ispravni i ne mogu se popraviti i ostalo).

Ostali rashodi iskazani su u iznosu od 335.794 KM, a obuhvataju: rashode po osnovu novčanih kazni 32.514 KM po prekršajnom nalogu UINO za dodatno utvrđenu poreznu obvezu, ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja u iznosu od 288.785 KM (Odnosi se na neplaćena potraživanja od Konstruktor Neretva Čapljina 97.537 KM; Upravu za ceste županije ZH 187.620 KM; i Unija Soldo Š. Brijeg 3.627 KM), otpis sumnjivih i spornih potraživanja 4.941 KM i iznos od 9.317 KM odnosi se na dodatno utvrđeni PDV iz ranijih godina po rješenju UINO.

4.11 Nabavke

Izvršili smo uvid u dokumentaciju vezanu za provedbu postupka nabavki i utvrdili:

Ukupan promet roba i usluga obavljen tijekom 2010. godine kako je navedeno u Godišnjem izvješću o poslovanju, iskazan je u iznosu od 6.833.670 KM, a isti je obavljen sa 356 pravnih i fizičkih osoba. Nabavka roba i usluga vršena je izravnim pregovaranjem, sa dobavljačima i (kooperantima) sa kojima se obavljala ranija poslovna suradnja. Za veoma mali broj nabavki (pet nabavki ukupne vrijednosti cca 350.000 KM i to: nabavke i transporta soli NaCl; nabavke priključnog vozila Prikolice za prijevoz radnih strojeva; nabavka ophodarskog vozila, te nabavka dva pluga za utovarivače i četiri nadogradnje za hidrauličke i elektroinstalacije za priključak pluga) izvršen je provedbom odredbi sukladno Zakonu o javnim nabavkama BiH.

Uprava navedeno objašnjava na slijedeći način:

Društvo je raspisalo poziv za javno nadmetanje za izbor najpovoljnijeg ponuđača za isporuku građevinskog materijala, prometne signalizacije, goriva i obavljanje usluga za potrebe Društva za 2003. godinu, a to je učinila i za 2004. godinu. Na otvoreni poziv, tada se javilo više ponuđača po svim lotovima, a u Zapisniku o ocjeni i prihvaćanju pristiglih ponuda iz 2003. godine, stoji da su izabrani najpovoljniji.

U 2005. godini, Federalno ministarstvo prometa i komunikacija dalo je Suglasnost Društvu za produženje Sporazuma za nabavku robe, vršenju usluga i ustupanju radova (kooperantski radovi) sa ranije odabranim dobavljačima, na temelju tada važeće Uredbe o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova i na temelju Sporazuma o uslovima i načinu održavanja magistralnih cesta na teritoriji FBiH koji je Društvo zaključilo sa JP Direkcija cesta FBiH. Navedeni sporazumi odnose se na kooperanske usluge, zaključeni sa: Livnopotovi Livno ; Ceste Kompani Kiseljak; Menadžer d.o.o Lukavac; Signalizacija d.o.o. Grude; Buljan ceste d.o.o. Kreševo. Zaključeni su na određeno vrijeme od 15.03.2004. godine do

15.11.2007. godine. U 2002. godini, sklopljeni su Ugovori o osnivanju poslovne udruge na period od 5 godina, sa kooperantima: Livnopotrovi d.d. Livno; Ceste Company d.o.o. Kiseljak, Autoprijevoznik Šimun Perić i Autoprijevoznik Ivan Jeličić na poslovima zimskog održavanja magistralnih i regionalnih cesta.

U 2009. godini, Društvo je dobilo Suglasnost, od JP Direkcija cesta FBiH, da može angažirati kooperante-podizvoditelje (i ako podizvoditelji nisu prijavljeni prilikom prijave na natječaj za održavanje magistralnih cesta, što je bila obveza, ukoliko njihov angažman prelazi 10% ugovorenog posla, odnosno vrijednosti LOTa).

U 2010.godini, Društvo je nastavilo suradnju sa dobavljačima i kooperantima izabranim na naprijed navedeni način.

Ugovori sa kooperantima u vrijednosti od 1.755.072 KM, zaključeni su na temelju ranije suradnje za obavljanje sljedećih poslova.

»SIGNALIZACIJA« d.o.o. Grude za izvođenje radova na izradi horizontalne signalizacije i isporuci vertikalne prometne signalizacije i opreme cesta za 2010. godinu. Na temelju ugovora za 2010. godinu, promet sa ovim, kooperantom iznosio je 965.370 KM.

»LIVNOPUTOVI« d.o.o. Livno za izvođenje radova na poslovima kompletnog zimskog održavanja **magistralnih** cesta za zimu 2008/2009. godina (118 km magistralnih cesta). Sa ovim kooperantom promet u 2010. godini iznosio je 861.346 KM.

»MENADŽER« d.o.o. Lukavac za isporuku i montažu heksagonalnog pletiva (mreža) za zaštitu kosina na cestama koje održava Društvo. Na temelju ugovora za 2010. godinu, promet sa ovim kooperantom iznosio je 273.696 KM.

»BULJAN CESTE« d.o.o. Kreševo za izvođenje radova na ugradnji prometne opreme (pocinčana odbojna ograda, stupovi odbojne ograde, heksagonalna zaštitna žičana viseća mreža, smjerokazni stupići i katadioptri). Na temelju ugovora za 2010. godinu, promet sa ovim kooperantom iznosio je 362.132 KM.

»CESTE- COMPANY« d.o.o. Kiseljak za izvođenje radova na poslovima zimskog održavanja magistralnih i regionalnih cesta za zimu 2010/2011. godina, na slijedećim cestovnim pravcima: Magistralna cesta M-5, dinica Kačuni-KISELJAK-Blažuj u dužini 39 km. Na temelju ugovora za 2010. godinu, promet sa ovim kooperantom iznosio je 64.988 KM.

Autoprijevoznikom iz Rame, od kojeg je unajmljeno jedno teretno vozilo «Mercedes» s jednostranim plugom i utovarnim posipačem kao ispomoć za održavanje ceste u zimskom periodu od 01.12.2010. do 01.03.2011. godine (Makljen). Promet sa ovim kooperantom iznosi 29.400 KM.

Autoprijevoznikom također iz Rame, od kojeg se unajmljuje jedno teretno vozilo «M A N» sa jednostranim plugom i utovarnim posipačem. Promet sa ovim kooperantom iznosi 39.200 KM.

Nameće se pitanje opravdanosti angažiranja kooperanata u održavanju magistralnih i regionalnih cesta. U Društvu je 261 uposlenik, tehnički je opremljeno i ima dugogodišnje iskustvo u održavanju javnih cesta. Temeljem toga, sklopili su okvirni sporazumi sa JP Direkcije cesta FBiH za održavanje magistralnih cesta u dužini 814 km ili 39,9% ukupne dužine za period od 5 godina, što će se financirati javnim sredstvima.

U 2008. godini Vlada FBiH, Društvu je donirala opreme u vrijednosti većoj od 10 miliona KM sa namjerom da Društvo pristupi daljem odgovornom **upravljanju i korištenju navedene opreme**, u **cilju zaštite interesa državnog kapitala**, zaštite i stavljanja u funkciju donirane opreme i **unapređenja djelatnosti održavanja cesta**.

Međutim, ne možemo potvrditi da je Društvo pristupilo najracionalnijem korištenju primljene opreme, angažirajući navedene kooperante. Navodimo još jedan primjer: u doniranoj opremi nalazi se i **Stroj za obilježavanje crte** (horizontalne signalizacije) HOFMANN H16-3, a kooperanti za izvođenje radova na izradi horizontalne signalizacije, Društvu su fakturirali u 2010. godini 631.872 KM. Odgovorni navode da se stroj za obilježavanje crte koristi u Tehničkoj ispostavi Livno, sukladno njegovim tehničkim mogućnostima, a usluge kooperanata koriste za one poslove za koje nije moguće angažirati navedeni stroj.

Društvo u postupku nabavki roba i usluga **ne provodi** odredbe Zakona o javnim nabavama BiH, te nije poduzelo sve aktivnosti u cilju zaštite interesa državnog kapitala.

Preporuka:

Da Uprava Društva osigura dosljednu provedbu odredbi Zakona o javnim nabavkama BiH jer se radi o značajnim finansijskim transakcijama. Da Uprava Društva osigura najracionalnije korištenje raspoložive opreme, te zaštitu imovine Društva od mogućih gubitaka.

5. KOMENTAR

U ostavljenom roku Dioničko društvo „CESTE“ Mostar očitovao se dopisom broj 1435/11 od 09.06.2011. godine na dostavljeni Nacrt izvješća o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća za 2010. godinu. U navedenom očitovanju Dioničko društvo „CESTE“ Mostar je za jedan nalaz dalo obrazloženje. Navedeno obrazloženje je prihvaćeno i inkorporirano u konačan tekst Izvješća.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju:

Mirsada Janjoš dipl.oec.

Vođa tima:

Rabija Sokolović /revizor, dipl.oec

Član tima:

Mira Pažin/ revizor, dipl.oec.